

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/122/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117213312
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5117213312.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v spore žalobkyne : F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXXX/XX, Q., právne zastúpená: JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., advokátka, so sídlom G. U. XX, Q., proti žalovanému : Mesto Žilina, so sídlom Nám. obetí komunizmu 1, Žilina, IČO : 00 321 796, právne zastúpený : JUDr. Lukáš Bútor, advokát, so sídlom H. F. XX, Q., o určenie, že právo na bytovú náhradu nezaniklo, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 13C/26/2017-181 zo dňa 23. júla 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **m e n í t a k**, že žalobkyni priznáva **pr**oti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v plnom rozsahu.

Žalobkyni **p r i z n á v a** **pr**oti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že právo žalobkyne na bytovú náhradu v zmysle rozsudku Okresného súdu Žilina sp.zn. 27C/499/2015 zo dňa 04.10.2016 nezaniklo. Žalobkyni nepriznal právo na náhradu trov konania proti žalovanému.

Mal za nesporné, že Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 27C/499/2015-182 zo dňa 04.10.2016 uložil žalobkyni povinnosť vypratať byt č. 2, vo vchode č. 17 na prízemí, nachádzajúci sa na ul. Korzo v Žiline, v dome súp. č. XXXX, ktorý je postavený na parc. č. 1472/433, zapísaný na LV č. XXXX pre okres Žilina, obec Žilina, katastrálne územie Q. a odovzdať ho žalovanému do 30 dní po zabezpečení náhradného ubytovania žalovaným. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 23.11.2016. Rovnako nebolo sporné, že nájomný vzťah k tomuto bytu zanikol už 31.05.2011, nakoľko bol dohodnutý na dobu určitú, a to od 01.06.2008 do 31.05.2011. Teda žalobkyňa byt užíva bez právneho dôvodu už od 01.06.2011 až do súčasnosti. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa od 31.07.2010 neuhrádza žiadne platby za užívanie bytu, teda neplatí nájomné a platby spojené s užívaním bytu a toto prestala uhrádzať ešte počas trvania nájmu tohto bytu. Žalobkyni bolo do vlastných rúk doručené „vyhlásenie o zabezpečení náhradného ubytovania“ zo dňa 01.03.2017, ktorým jej žalovaný oznámil, že jej zabezpečil náhradné ubytovanie v ubytovacom zariadení Garni Žilina, na ul. Vysokoškolákov 4, 010 08 Žilina a zároveň v tomto vyhlásení upozornil žalobkyňu, že v zmysle § 712c Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“) je povinná uzatvoriť do 30 dní od doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomnú zmluvu s tým, že ak nájomnú zmluvu bezdôvodne neuzavrie, jej nárok na bytovú náhradu zanikne. Prílohou vyhlásenia bola ponuka ubytovania s kontaktnými údajmi spoločnosti TINECO, ktoré prevádzkuje uvedené ubytovacie zariadenie. Tiež nebolo sporné, že žalobkyňa svojím listom zo dňa 06.04.2017, doručeným žalovanému 10.04.2017, oznámila žalovanému, že s uvedenou ponukou nesúhlasí, žiadne dôvody svojho nesúhlasu však neuviedla. Na tento list žalobkyne reagoval žalovaný listom z 21.04.2017, zaslaným právnej

zástupkyni žalobkyne, v ktorom oznámil, že si splnil všetky povinnosti a keďže žalobkyňa bezdôvodne odmietla uzatvoriť nájomnú zmluvu, nárok na bytovú náhradu jej zanikol. Žalovaný dňa 31.03.2017 podal návrh na vykonanie exekúcie vypratáním predmetného bytu, pričom poverenie exekútorovi bolo vydané dňa 01.12.2017 a exekučné konanie sa vedie na Exekútorskom úrade Q. JUDr. Stanislava Hulmanová Janušová pod č. EX 299/2017. Súdny exekútor doručil dňa 23.07.2018 žalobkyni do vlastných rúk upovedomenie o začatí exekúcie. Žalobkyňa ako povinná námietky u súdneho exekútora proti exekúcii nevzniesla, pričom uviedla, že tieto nevzniesla z dôvodu, že má viacero exekúcií, chodí jej veľa dokladov a listín, takže na to pozabudla a prispelo k tomu aj to, že boli letné prázdniny. Žalobkyni bol doručený aj exekučný príkaz a exekúcia prebieha počas tohto konania. V cene ponúknutého náhradného ubytovania na jednu osobu na mesiac vo výške 240,- eur by musela žalobkyňa platiť mesačne sumu 1.440,- eur vzhľadom na počet jej detí, ktoré s ňou bývajú vo vypratávanom byte. Na základe toho dospel k záveru, že žalovaný nezabezpečil adekvátne náhradné ubytovanie pre žalovanú, a to z hľadiska výšky mesačného nájomného, ktoré by musela žalobkyňa platiť za užívanie ponúknutého náhradného ubytovania, ktorá výška je neadekvátna voči mesačnému nájomnému vo vypratávanom byte, v ktorom sa nájomné pohybuje okolo sumy 300,- eur mesačne. Z tohto dôvodu nedošlo k zániku práva žalobkyne na náhradné ubytovanie.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal, keď táto užíva predmetný byt bez právneho dôvodu od roku 2011, za byt riadne a včas neplatí už niekoľko rokov, riadne a včas platiť prestala ešte počas trvania nájomnej zmluvy. Od februára 2011 žalobkyňa tak dlhuje len čo do istiny na nezaplatenom nájomnom a bezdôvodnom obohatení sumu viac ako 25.000,- eur, pričom dlh stále rastie. Napriek tomu, že žalobkyňa disponovala financiami, ako sama uviedla sumou 9.000,- eur, svoje dlhy voči žalovanému neplatila vôbec, odmietla svoj dlh čo do dôvodu a výšky uznať a platiť ho v splátkach. V nezodpovednom prístupe a konaní žalobkyňa pokračuje naďalej, nakoľko aj v danej veci bolo nesporné, že naďalej neplatí riadne a včas za užívanie vypratávaného bytu a tento naďalej užíva bez právneho dôvodu. Celú situáciu si žalobkyňa zavinila sama tým, že počas mnohých rokov riadne a včas neplnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z nájmu a užívania predmetného bytu. Práve žalobkyňa sama by mala brať ohľad najmä na svoje maloleté deti a neohrozovať ich existenčné záujmy tým, že za užívanie bytu riadne a včas neplatila, hoci jej to finančná situácia umožňovala. Tak zavinila vznik všetkých doterajších súdnych sporov, vrátane exekučného konania.

2. V zákonom stanovenej lehote žalobkyňa podala odvolanie voči výroku II. nároku na náhradu trov konania z dôvodu, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že mala plný úspech v spore, a preto s poukazom na § 255 ods. 1 CSP jej mal súd priznať právo na náhradu trov konania proti žalovanému. Nezavinila podanie tejto žaloby, nakoľko musela v prekluzívnej 30-dňovej lehote podať žalobu na súd proti žalovanému o určenie, že jej právo na bytovú náhradu nezaniklo. § 257 CSP nie je možné aplikovať svojvoľne kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodnutia o trovách konania a je ho možné aplikovať iba za splnenia podmienok, že ide o dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Tieto podmienky neboli v konaní naplnené a súd v rozpore so zákonom jej nepriznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 Cdo/102/2017. Súd pri rozhodovaní o trovách konania neprihliadal na jej majetkové, sociálne, osobné, zárobkové pomery ako slabšej strany sporu. Je matkou piatich detí a je v závažnej sociálnej a majetkovej situácii. Súd zovšeobecňuje svoje tvrdenia, že zavinila vznik ďalších doterajších sporov, pričom nekonkretizoval, ktoré konania mal na mysli. Posudzovanie toho, prečo má vysoký dlh na nájomnom voči žalovanému a do akej miery sa o to pričínila a do akej miery žalovaný, je podľa názoru žalobkyne v tomto konaní iba všeobecným hodnotiacim záverom súdu, ktorý nemôže mať dopad na rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa je fyzická osoba a žalovaný je právnická osoba. Žalovaný odmietal s ňou uzatvoriť nájomnú zmluvu, hoci sa jej opakovane domáhala. Pohľadávku voči nej si uplatňoval iba prostým výpočtom odhadovaných zálohových platieb a celkom ignoroval skutočnosť, že v minulosti zbral žalobu proti nej späť, resp. konanie o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške určenej odhadovanými zálohovými platbami bolo zastavené. Podľa nej v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa na strane žalovaného, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Navrhuje rozsudok v tejto časti zmeniť tak, že jej proti žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zároveň jej prizná nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný k odvolaniu žalobkyne uviedol, že zo zisteného skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa užívala byt na ťarchu verejných zdrojov, t.j. neplatila (aj napriek tomu, že preukázateľne disponovala finančnými prostriedkami hotovosťou cca 9.000,- eur), už takmer 9 rokov za vypratávaný byt, a to ani za služby spojené s nájmom (energie), čím jej vznikol dlh voči žalovanému cca 30.000,- eur a v roku 2019 bol na žalobkyňu vyhlásený konkurz, čím sa takmer celý dlh stal nevyplátciteľným. Má za to, že súd v danej skutkovej situácii správne postupoval, keď aplikoval § 257 CSP a náhradu trov konania žalobkyne nepriznal. Pri svojej úvahe sa riadil preukázaným skutkovým stavom, ako aj v konaniach, ktoré s ním súviseli. Žalobkyňa zavinila tým, že porušovala povinnosť platiť nájomné za byt a po skončení nájomného vzťahu riadne odovzdať byt žalovanému, vznik súdneho sporu o vypratanie bytu, ktorého dôsledkom bolo vznik konania o určenie, pre právo na bytovú náhradu nezaniklo. Ak by súd posudzoval dôvody hodné osobitného zreteľa izolovane, bez ohľadu na celkový skutkový stav a bez zohľadnenia dôvodov, ktoré viedli k vzniku tohto konania, viedlo by to k absurdnej situácii a čisto formalistickému aplikovaniu práva. Nemal dôvod osobitne skúmať majetkové, sociálne a zárobkové pomery žalobkyne, keďže by to malo význam, ak by žalobkyňa bola v spore neúspešná a mala by ona platiť trovy konania. Zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa bola v minulosti zastúpená na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, keďže spĺňala podmienku materiálnej núdze, avšak v tomto konaní jej bezplatná právna pomoc nebola poskytnutá, čo naznačuje, že je v jej schopnostiach si hradiť náklady právneho zastúpenia a nenachádza sa v materiálnej núdzi. Preto aplikáciu § 257 CSP považuje za správnu.

4. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalovaný v celom rozsahu v súlade s § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Namietal, že súd sa v rozhodovaní nijako nevysporiadal s jeho obranou týkajúcou sa adekvátnosti zabezpečenej bytovej náhrady. Žalovanej bolo priznané náhradné ubytovanie, čomu zodpovedá jednoizbový byt alebo obytná miestnosť v slobodárni či ubytovni. Nakoľko žalovaná býva so 6 deťmi (spolu 7 osôb), nie je možné ju ubytovať do jednoizbového bytu, a to z dôvodu, že 7 osôb nemôže trvalo obývať jednu obytnú miestnosť a takéto ubytovanie by nespĺňalo hygienické, ako ani sociálne parametre a hrozilo by odňatie detí príslušným úradom a taktiež takéto ubytovanie prakticky je nerealizovateľné, keď do jednej obytnej miestnosti sa nezmesť vybavenie pre riadne bývanie 7 osôb. Vzhľadom na to nie je možné ani „prinútiť“ akéhokoľvek prenajímateľa na uzatvorenie zmluvy, ktorá by bola v rozpore s obvytým určením jednoizbového bytu, ako aj s tým súvisiacimi predpismi. Preto bol nútený orientovať sa na vyhľadanie ubytovania v slobodárni alebo ubytovni. Vyhľadal najdôstojnejšie a najlacnejšie ubytovanie tohto typu, ktoré sa v meste Žilina pre 7 osôb nachádza, čo jednak preukazoval v konaní a nebolo to ani zo strany žalobkyne rozporované. Preto zabezpečil náhradné ubytovanie, ktoré bolo adekvátne s ohľadom na čas, miesto, reálne možnosti, ako aj podmienky žalobkyne. Súd sa výlučne zamerlal na porovnanie nájomného, ktoré žalobkyňa mala platiť a 9 rokov neplatila za mestský sociálny nájomný byt a sumárnu odplatu na zabezpečené náhradné ubytovanie pre 7 osôb. Objektívne možnosti zabezpečenia náhradného ubytovania v danom mieste a čase v danom prípade nezohľadnil. Inak sa rozsudok o vypratanie bytu stane materiálne nevykonateľným, nakoľko vzhľadom na uvedené argumenty nie je možné zásadne inú bytovú náhradu zabezpečiť. Tiež sa súd nevysporiadal s námietkami týkajúcimi sa rozporu s dobrými mravmi v prípade určenia, že právo na bytovú náhradu žalobkyne nezaniklo, a to s poukazom na to, že žalobkyňa užíva byt na ťarchu verejných zdrojov, keď neplatí už takmer 9 rokov za vypratávaný byt, a to ani za služby spojené s nájmom, čím jej dlh voči žalovanému vznikol cca vo výške 30.000,- eur a v roku 2019 bol na ňu vyhlásený konkurz, čím sa dlh stal nevyplátciteľným. O zabezpečenie bytovej náhrady sa vôbec nezaujímal, nekontaktovala prenajímateľa, ani si ju nebola pozrieť. Rovnako neprejavila ani neprejavuje reálnu konštruktívnu snahu svoju situáciu vyriešiť, svoj dlh uznať, za svoje ubytovanie platiť. Z vypratávaného bytu, ktorý má slúžiť občanom mesta za podmienok stanovených platným VZN sa mu vzhľadom na rozhodnutie v tejto veci, situáciu na trhu, reálne možnosti, ako aj platobnú históriu žalobkyne, byt nepodarí reálne nikdy vypratať a bude nútený ďalšie roky žalobkyňu prakticky zadarmo na verejné útraty ubytovávať, čo je výsmech pravidlám pridelovania a užívania mestských nájomných bytov v spravodlivosti, ako aj ďalším nájomníkom, ktorí v ťažkých životných situáciách robia čo môžu, aby svoje dlhy platili a radšej si odopnú v iných oblastiach života. Navrhuje rozsudok zmeniť tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietla a zaväzuje žalobkyňu na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalobkyňa k odvolaniu žalovaného uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny. Poukázala na to, že rozsudkom sp.zn. 27C/499/2015 bola žalovanému uložená povinnosť zabezpečiť jej náhradné ubytovanie, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť a žalovaný na jeho podklade podal návrh na vykonanie exekúcie. Proti rozsudku sa žalovaný v uvedenom konaní nebránil, nevzniesol v ňom ani

námietku možnej materiálnej nevykonateľnosti jeho výrokov. Táto námietka žalovaného nemôže obstáť v prebiehajúcom konaní. Už vtedy pritom bolo zjavné, že žalobkyňa v byte, ktorý má byť vypratáný, nebýva sama a rozhodnutie o vypratání bytu sa tak dotýka nielen žalobkyne, ale aj jej detí. Z ponuky bytovej náhrady ani z internetovej stránky ubytovania nevedela zistiť, čo vlastne je predmetom ponuky a aké konkrétne náhradné ubytovanie jej s deťmi bolo ponúkané. Samotná ponuka nebola z tohto pohľadu preskúmateľná ani súdom, a to ani po tom, čo žalovaný v konaní predložil doklady, ktoré mali ponúkané ubytovanie bližšie špecifikovať. Opakovane sa u žalovaného domáhala uzatvorenia nájomnej zmluvy, splátkového kalendára, avšak žalovaný jej žiadosti nikdy nevyhovel. Žalovaným vyčíslený dlh je iba jeho odhadom a nemá žiadny reálny základ. Nie je pravda, že by sa o bytovú náhradu nezaujímala, zaoberala sa ponukou a jej znením a navštívila www stránku ubytovateľa, hoci v tom čase našla pod rovnakým názvom dve rôzne ubytovania v Žiline a s ohľadom na to, že ani tak nevedela zistiť, aké ubytovanie je jej vlastne ponúkané, reagovala na ponuku žalovaného a podala žalobu na súd. Žalovaný jej nikdy nedal príležitosť splácať svoj dlh na nájomnom a už aj v minulosti sa ju pokúsil z bytu vypratať rozsudkom Okresného súdu Žilina sp.zn. 2C/186/2012 z 24.07.2013, ktorý bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/418/2014 zo dňa 14.októbra 2015. Ani tak však žalovaný žalobkyni žiadnu príležitosť na vyrovnanie dlhu nedal a neumožnil jej ani uzatvorenie nájomnej zmluvy k bytu, hoci aj na dobu určitú.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas sporové strany proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vo výroku II. podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v konaní pred súdom prvej inštancie v plnom rozsahu.

6. Podľa § 712 ods. 1, 2, 3 a 4 OZ, bytovými náhradami sú náhradný byt, náhradné ubytovanie a prístrešie (1). Náhradným bytom je byt, ktorý svojou veľkosťou a vybavením zabezpečuje ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti (2). Náhradným ubytovaním je byt s jednou obytnou miestnosťou alebo obytná miestnosť v slobodárni, ubytovni alebo v iných zariadeniach určených na trvalé bývanie alebo podnájom v zariadenej alebo nezariadenej časti bytu u iného nájomcu. Byt alebo obytnú miestnosť môžu užívať viacerí nájomcovia(3). Prístreším je prechodné ubytovanie, najmä v spoločnej nočľahárni alebo v iných zariadeniach na to určených, 5e) a priestor na uskladnenie bytového zariadenia a ostatných vecí domácej a osobnej potreby (4).

7. Podľa § 712c ods. 1, 2 a 3 OZ, ak tento zákon neustanovuje inak, nájomca nie je povinný vystať sa z bytu a byt vypratať, kým nie je pre neho zabezpečená zodpovedajúca bytová náhrada. Spoloční nájomcovia majú právo len na jednu bytovú náhradu (1). Ustanovenia osobitného zákona o zabezpečení bytovej náhrady a prístrešia platia primerane (2). Nájomca, ktorý má byt vypratať, je povinný uzavrieť zmluvu o bytovej náhrade do 30 dní od doručenia písomného vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady; ak nájomnú zmluvu bezdôvodne neuzavrie, jeho nárok na bytovú náhradu zanikne (3).

8. V preskúmvanej veci bolo preukázané že Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 27C/499/2015-182 zo dňa 04.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.11.2016, uložil žalobkyni povinnosť vypratať byt č. 2, vo vchode č. 17 na prízemí, nachádzajúci sa na ul. Korzo v Žiline, v dome súp. č. XXXX, ktorý je postavený na parc. č. 1472/433, zapísaný na LV č. XXXX pre okres Žilina, obec Žilina, katastrálne územie Q. a odovzdať ho žalovanému do 30 dní po zabezpečení náhradného ubytovania žalovaným. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa konštatuje, že žalobkyňa užívala byt bez právneho dôvodu (nájomný pomer skončil uplynutím doby dňa 31.05.2011). Pôvodne bolo rozhodnuté rozsudkom č.k. 2C/186/2012-43 zo dňa 24.07.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp.zn. 11Co/227/2013 zo dňa 24.03.2014 s tým, že žalobkyňa je povinná sporný byt vypratať do 15 dní od právoplatnosti rozsudku bez bytovej náhrady. Na základe dovolania žalobkyne boli uvedené rozsudky uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8 Cdo 418/2014 zo dňa 14.10.2015 zrušené a vrátené na nové konanie s tým, že je nutné sa zaoberať aj otázkou, či vypratanie predmetného bytu nemá byť viazané na pridelenie bytovej náhrady. Na základe toho v novom rozhodnutí súd uložil žalobkyni povinnosť vypratať byt do 30 dní po zabezpečení náhradného ubytovania z dôvodu ochrany súkromia, rodinného života a obydľia žalovanej, so zreteľom na osobitnú ochranu detí a mladistvých.

Žalovaný listom zo dňa 01.03.2017, označeným ako „Vyhlásenie o zabezpečení náhradného ubytovania“ (č.l. 7,8) oznámil žalobkyni, že jej bolo zabezpečené náhradné ubytovanie v ubytovacom zariadení Garni Žilina, na ul. Vysokoškolákov 4, 010 08 Žilina, ktoré prevádzkuje spoločnosť TINECO,

s.r.o., so sídlom Žilina a poukázal na § 712c OZ, inak jej nárok na bytovú náhradu zanikne. Prílohou listu bola e-mailová správa z 1.3.2017 od F.@F.sk <mailto:F.@F.E.> s obsahom, že potvrdzujú že od 1.3.2017 majú voľné ubytovanie pre 8 osôb na dobu neurčitú v ubytovacom zariadení Garni Žilina na ul. Vysokoškolákov 4, cena pre jednu osobu na mesiac 240,-€ (dieťa do 5 rokov bez nároku na lôžko - zdarma). Žalobkyňa si uvedené oznámenie prevzala dňa 10.03.2017 (č.l. 108) a nasledujúci deň jej začala plynúť 30-dňová lehota na uzavretie nájomnej zmluvy. Na uvedené žalobkyňa reagovala listom zo dňa 06.04.2017 (žalovaný prevzal dňa 10.04.2017) s tým, že s uvedenou ponukou nesúhlasí (č.l. 92) a dňa 07.04.2017 podala žalobu na súd o určenie, že jej právo na náhradné ubytovanie nezaniklo (všetko v 30-dňovej lehote v zmysle § 712c OZ). Žalovaný listom zo dňa 21.04.2017 (č.l. 81) oznámil žalobkyni, že si voči nej splnilo všetky zákonné povinnosti a zároveň ju upozornil, že v zmysle § 712c OZ jej zanikol nárok na bytovú náhradu.

Žalovaný dňa 31.3.2017 podal návrh na vykonanie exekúcie u súdnej exekútorky JUDr. Stanislavy Hulmanovej Janušovej, ktorá vedie exekúciu pod sp.zn. EX 299/2017, ktorej bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie dňa 1.12.2017 pod sp.zn. 12Er/1751/2017. Súdna exekútorka dňa 10.1.2018 vydala upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré si žalovaná ako povinná prevzala dňa 23.7.2018 (č.l. 82-88).

9. Náhradným ubytovaním môže byť byt s jednou obytnou miestnosťou alebo obytná miestnosť v slobodárni, ubytovni, alebo v iných zariadeniach určených na trvalé bývanie alebo podnájom v zariadenej alebo nezariadenej časti bytu u iného nájomcu, pričom ich môžu užívať viacerí nájomcovia. V zmysle citovaného ustanovenia § 712 ods. 2 a 3 OZ vyplýva, že rozdiel medzi náhradným bytom a náhradným ubytovaním spočíva v kvalite bývania v prospech náhradného bytu. Náhradné ubytovanie nemusí svojou veľkosťou a vybavením zabezpečiť také ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti, ako náhradný byt, dokonca právo bývania môže byť výrazne obmedzené aj ďalšími nájomcami. Ďalším kritériom vymedzujúcim bytovú náhradu je tiež výška nájomného v bytovej náhrade. Uvedené sa však neposudzuje vo vzťahu k sociálnym pomerom povinnej osoby vypratať byt, ale vo vzťahu k vypratávanému bytu. Uvedené platí tak k primeranému náhradnému bytu, ako aj k bytovej náhrade nižšej kvality, ako je náhradné ubytovanie. Ak je nájomné v ponúkanej bytovej náhrade podľa miestnych podmienok rovnocenné nájomnému v byte vypratávanom, treba ponúkanú bytovú náhradu z tohto hľadiska považovať za primeranú, bez ohľadu na aktuálnu sociálnu situáciu povinných.

10. Na základe uvedeného súd prvej inštancie správne vo veci konštatoval, že žalovaný si nesplnil svoju povinnosť a žalobkyni nezabezpečil adekvátne náhradné ubytovanie, a to z hľadiska výšky mesačného nájomného za náhradné ubytovanie, ktoré je neadekvátne voči mesačnému nájomnému vo vypratávanom byte. V zabezpečenom náhradnom ubytovaní by za 6 osôb mesačne nájomné predstavovalo 1440 €, pričom nájomné vo vypratávanom byte sa pohybuje mesačne cca 300 €. Ako už bolo konštatované v predchádzajúcom bode pri porovnaní náhradného bývania s vypratávaným bytom sa neprihliada na majetkové pomery osoby povinnej vypratať byt.

11. Odvolací súd navyše považuje za nutné poukázať okrem vyššie uvedeného konštatovania, že bytová náhrada sa považuje za zabezpečenú predložením písomného vyhlásenia osoby, ktorá poskytne náhradný byt alebo náhradné ubytovanie o tom, že uzavrie zmluvu o nájme alebo podnájme s osobou, ktorá má byť vypratať, prípadne predložením návrhu nájomnej zmluvy a pod. Z tohto preukazu musí byť jasne zrejmá identita (z hľadiska vlastností) ním zabezpečenej bytovej náhrady s náhradou určenou v rozhodnutí (napr. rozhodnutie NS SR sp.zn. M Cdo 263/02, 2 Cdo 83/01). Žalovaný k oznámeniu o zabezpečení bytovej náhrady pripojil e-mailovú správu, z ktorej je iba zrejmé, že spoločnosť TINECO, s.r.o. Žilina má od 1.3.2017 voľné ubytovanie pre 8 osôb na dobu neurčitú v ubytovacom zariadení Garni Žilina na ul. Vysokoškolákov 4, cena pre jednu osobu na mesiac 240,-€ (dieťa do 5 rokov bez nároku na lôžko - zdarma). Z tohto vyhlásenia však nie je zrejmé, že uvedená spoločnosť je ochotná uzavrieť zmluvu o ubytovaní so žalobkyňou, tiež či tieto ubytovacie miesta boli k dispozícii aj dňa 10.3.2017, kedy si žalobkyňa prevzala oznámenie žalovaného a ubytovanie bolo rezervované na 30-dňovú lehotu, počas ktorej v zmysle § 712c ods. 3 OZ (ktorá žalobkyni plynula od 11.3.2017 do 9.5.2017) mala žalobkyňa možnosť uzavrieť zmluvu o bytovej náhrade. Pokiaľ by teda nebol dôvod vyhovieť žalobe z dôvodov, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, uvedené by bolo ďalším z dôvodov na vyhovieť žalobe. Odvolací súd sa teda stotožňuje s argumentáciou žalobkyne prezentovanej počas celého konania, že žalovaným ponúknuté náhradné ubytovanie nebolo riadne špecifikované.

12. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Citované ustanovenie § 257 CSP nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihladiť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (zásada úspechu vyplývajúca z § 255 CSP), obzvlášť v situácii, keď sa jedná o sporové konanie. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane sporu. Vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a je nutné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery z náhrady trov oprávnenej strany sporu. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán sporu v priebehu konania a pod. Nepriznanie náhrady trov konania musí zároveň zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči niektorej strane sporu a aby neodporovalo dobrým mravom.

14. V preskúmvanej veci mala plný úspech žalobkyňa. Z obsahu spisu vyplýva, že k podaniu predmetnej žaloby ju viedlo samotné konanie žalovaného, keď napriek tomu, že jej ešte plynula zákonná 30-dňová lehota na uzavretie zmluvy o náhradnom ubytovaní, bol žalovaným u súdneho exekútora podaný návrh na vykonanie exekúcie vypratáním (počas plynutia tejto lehoty), ďalej listom zo dňa 21.4.2017 jej žalovaný oznámil, že v zmysle ustanovenia § 712c OZ jej zanikol nárok na bytovú náhradu. Súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciu § 257 CSP tým, že žalobkyňa užíva predmetný byt bez právneho dôvodu od r. 2011 a od februára 2011 jej dlh na nezaplatenom nájomnom a bezdôvodnom obohatení predstavuje viac ako 25.000 €, ktorý stále rastie. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa byt užíva bez právneho dôvodu, teda nemá so žalovaným uzatvorenú nájomnú zmluvu na sporný byt a že si voči žalovanému žalobkyňa neplní finančné povinnosti a len v poslednom období si ju začala voči žalovanému plniť iba čiastočne. Žalovaný však nepreukázal aký má žalobkyňa voči nemu skutočný dlh, avšak predovšetkým nepreukázal aké právne prostriedky využil, aby uvedený dlh od žalobkyne získal. Z dôkazov vykonaných v tomto konaní nie je možné prijať záver aký vysoký dlh má žalobkyňa voči žalovanému a do akej miery sa tá-ktorá sporová strana pričínala k tomu, že predmetný dlh sa doposiaľ nevymáha. Žalobkyňa v odvolaní uvádzala, že „žalovaný si voči nej uplatňoval pohľadávku iba prostým výpočtom odhadovaných zálohových platieb a celkom ignoroval skutočnosť, že v minulosti zbral žalobu proti žalobkyni späť, resp. konanie o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške určenej odhadovanými zálohovými platbami bolo zastavené“. Tieto tvrdenia žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žiadnym spôsobom nepoprel, ani ich nevysvetlil, dokonca na ne žiadnym spôsobom nereagoval. Teda sám žalovaný je nečinný, aby získal tvrdený dlh od žalobkyne. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli zistené (preukázané) také výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa, aby v zmysle § 257 CSP úspešnej strane nebol priznaný nárok na náhradu trov konania. Žalobkyňa žalobu podala pre správanie sa žalovaného a pokiaľ ide o pohľadávku žalovaného voči žalobkyni, nebolo preukázané o akú čiastku sa má jednať a žalovaný netvrdil a ani nepreukázal aké právne kroky uskutočnil na vymoženie pohľadávky od žalobkyne.

15. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10), ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15]. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko (nález Ústavného súdu SR z 2. apríla 2020, sp. zn. I. ÚS 387/2019-60). Hoci súd prvej inštancie pri aplikácii § 257 CSP nepostupoval v zmysle vysloveného záveru ústavného súdu, odvolací súd má za to, že obe strany túto možnosť mali v rámci odvolacieho konania (žalobkyňa v odvolaní, žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne).

16. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP vo výroku I. ako vecne správny potvrdil a vo výroku II. podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovanej priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v plnom rozsahu.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, nakoľko mal v odvolacom konaní plný úspech. Pri ich rozhodovaní vychádzal z ust. § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej

inštancie sa použijú primerane aj na odvolacie konanie), § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a § 262 ods. 1 CSP (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí). Na trovy odvolacieho konania nebolo aplikované ustanovenie § 257 CSP s poukazom na konštatované dôvody v predchádzajúcich bodoch tohto odôvodnenia.

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)